

18. novembra 2010

DL

DOLENJSKI LIST V DIGITALNEM ARHIVU

Dolenjski časovni stroj lahko zaženete od doma

»Uslužbenka J. A. in mati dveh otrok iz Novega mesta pravi, da bi bilo treba čim prej ustanoviti menzo za odnašanje hrane na dom. Zaposlenih žena-mater je v Novem mestu veliko in vsaka si ne more privoščiti gospodinske pomočnice ali hrane za vso družino v dragih gostilnah. Ko pride iz službe, kjer mora trdo delati, skuha doma še kosilo. Lačni otroci godrnjajo, prav tako mož, dokler kosilo ni skuhano. Takim družinam bi bila menza za odnašanje hrane na dom nujno potrebna. Že lani jo je Društvo za napredek gospodinjstva hotelo ustanoviti, ne dobi pa za menzo primernih prostorov.«

Tudi za današnji čas aktualno pobudo so v začetku novembra leta 1957 med drugim zapisali v Dolenjskem listu, v katerem so že od vsega začetka imeli poseben čut za malega človeka. Če so pobudo uresnili, je na podlagi kasnej-

ših zapisov v Dolenjskem listu gotovo mogoče preveriti, če se le ne izgubite v množici zanimivosti, iz katerih jeve utrip tistega časa.

Za pregledovanje prvih deset letnikov Dolenjskega lista in vseh 35 letnikov Dolenjskih novic po novem ni več treba v knjižnico, saj je številke mogoče pregledovati tudi v digitalnem arhivu, ki je na voljo prek spleta. Dostop do arhiva je možen prek spletne strani Knjižnice Mirana Jarca in iskalnika Dlib, lahko tudi direktno prek spletne strani dlib.si ali prek spletne strani Dolenjskega lista, kjer je naročnikom na voljo arhiv časopisa tudi od leta 2001 naprej in mesečne priloge Živa od leta 2002. Posamezne letnike je mogoče v digitalni obliki pregledovati v celoti.

Na vpogled dajemo pravo bogastvo »Na vpogled dajemo pravo bogastvo, arhiv, ki ga za to območje nima nihče. Ne gre le za zgodbe, v zapisih se skriva ogromno pomembnih podatkov o tem, kako so ljudje živeli, s kakšnimi problemi so se soočali. Določeni problemi se še kar vlečejo in so kljub desetletjem še vedno aktualni,« ugotavlja odgovorna urednica Dolenjskega lista in v. d. direktorice Jožica Dornž. Ljudje z različnih koncev se pogosto ob obletnicah obračajo na uredništvo, saj podatkov, ki so zapisani v Dolenjskem listu, ni mogoče najti nikjer drugje. V digitalni obliki bo stare številke Dolenjskega lista lažje pregledovati, arhiv pa bo obenem dostopen vsem ljudem, vendar ne v komercialne namene.

»Včasih je bil Dolenjski list edini časopis, zdaj je na tem območju ogromno medijev, a po nacionalni raziskavi o branosti ostajamo najbolj bran regijski časopis,« poudarja Dornževa. Čeprav ima tudi Dolenjski list skoraj tri leta spletno različico dnevnega časopisa, v

tiskani izdaji bralcu ponuja mnogo več vsebin. Časopis je prek spleta v celoti na voljo le naročnikom, ki z naročnino prispevajo pomemben del za naše delo.

Projekt digitalizacije je potekal v sodelovanju s Knjižnico Mirana Jarca, ki hrani tudi vezane letnike časopisov. »Smo majhno časopisno podjetje in digitalnega arhiva si sami še dolgo ne bi mogli privoščiti,« priznava Dornževa.

Kompleten arhiv za vse

V Knjižnici Mirana Jarca opažajo, da so zaradi vsakodnevne uporabe nekateri stari letniki časopisa že tako poškodovani, da jih je težko obnoviti. Tudi zato je digitalni arhiv dobrodošla pridobitev. »Dolenjski list je temeljni regijski časopis, ki je zelo iskana serijska publikacija, in za digitalizacijo arhiva so izkazale interes vse knjižnice v regiji, saj večina nima kompletnega arhiva vseh letnikov,« pravi direktorica Knjižnice Mirana Jarca Claudia Jerina Mestnik.

Narodna in univerzitetna knjižnica NUK bo v začetku prihodnjega leta pripravila posebna izobraževanja tako za zaposlene v knjižnicah kot za uporabnike o uporabi digitalnega arhiva. »Uporabnike spodbujamo k uporabi digitalnega arhiva, do katerega imajo dostop tudi od doma, čeprav jih s tem ne želimo odvračati od obiska knjižnice, ampak jim omogočiti čim bolj prijazno ponudbo,« poudarja Klementina Kolarek, vodja oddelka za območne dejavnosti v Knjižnici Mirana Jarca, ki opaža, da gre uporaba digitalnega arhiva predvsem mlajšim bolje od rok. Zanimivo je, da po starih letnikih ne brskajo le mladi za študijske namene, ampak, kot opažajo knjižničarji, tudi ostali občani. Tudi iztrošenost izvodov kaže, za kako iskano gradivo gre.

Za digitalizacijo letnikov časopisa, ki so izhajali v prvem desetletju in obsegajo okoli tri tisoč strani, je knjižnica pridobila denar na razpisu Ministrstva za kulturo v višini 15 tisoč evrov, digitalizacijo pa je izpeljalo dolenjsko podjetje Mikrografija. V knjižnici bi želeli postopoma digitalizirati tudi ostali arhiv Dolenjskega lista do leta 2001. A časopisi, ki so izhajali v desetletju od leta 1960 do 1970, štejejo že preko deset tisoč strani, kar digitalizacijo precej podraži, a upajo, da bo ministrstvo našlo dovolj sredstev za to v prihodnjih letih.

Novomeška knjižnica je osrednja območna knjižnica v regiji, v sodelovanju z njo izvaja tudi projekte digitalizacije, ki imajo regijski pomen. V digitalnem arhivu je poleg Dolenjskega lista na voljo tudi kulturna dediščina slovenskih pokrajin (Kamra), v digitalno knjižnico Slovenije pa je Knjižnica Mirana Jarca prispevala še kartografsko zbirko starih zemljevidov in zbirko rokopisnih dijaških listov, ki so izhajali konec 19. in v začetku 20. stoletja.

Besedilo in fotografije:
Irena Novak

Claudia Jerina Mestnik, direktorica Knjižnice Mirana Jarca.

Naslovnica časopisa iz leta 1956.

Klementina Kolarek, vodja oddelka za območne dejavnosti v Knjižnici Mirana Jarca, pri pregledovanju starih vezanih letnikov Dolenjskega lista. Uporabnike spodbuja k uporabi digitalnega arhiva, do katerega imajo dostop tudi od doma, čeprav jih s tem ne želi odvračati od obiska knjižnice.

Kako do arhiva?

Dostop do arhiva je možen prek spletne strani Knjižnice Mirana Jarca in iskalnika Dlib, lahko tudi direktno prek spletne strani dlib.si ali prek spletne strani Dolenjskega lista, kjer je naročnikom na voljo arhiv časopisa tudi od leta 2001 naprej in mesečne priloge Živa od leta 2002. Posamezne letnike je mogoče v digitalni obliki pregledovati v celoti.

Tudi iztrošenost izvodov kaže, za kako iskano gradivo gre.